

Управни одбор „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле – Београд“ , дана 21.02.2022. године, на основу Закона о ученичком и студенском стандарду („ Службени гласник РС, број: 18/2010, 55/2013, 27/2018 – др. закон10/2019) ,Упутства за установе које су одговорне за безбедност и заштиту деце и ученика Број: 610-00-953/2014-01 у Београду, 22. децембра 2014. године, Закона о библиотечко-информационој делатности (Службени гласник РС бр. 52/11), Правилника о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности (Сл. гласник РС бр.39/13), Правилника о инвентарисању, обради, ревизији и отпису библиотечко-информационе грађе и извора, као и вођењу евиденције о библиотечко-информационој грађи и изворима (Службени гласник РС, бр. 47/13) и чл. 30. Статута « Дома ученика средњих школа Патријарх Павле - Београд“:

ПРАВИЛНИК

О ОРГАНИЗАЦИЈИ И РАДУ БИБЛИОТЕКЕ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Правилник регулише основна питања организације и рада библиотеке „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле - Београд, (у даљем тексту - библиотека). Њиме се регулишу: задаци библиотеке, питања библиотечног фонда, руковођење библиотеком, рад са читаоцима, информативна делатност, заштита књижног фонда.

За питања која нису регулисана овим правилником важе одредбе Закона о библиотечко-информационој делатности Републике Србије, Статута и других општих аката „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле – Београд „, као и важећих прописа о раду домске библиотеке.

Члан 1.

У саставу „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле – Београд „ постоји централна домска библиотека са називом: Библиотека „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле – Београд.“

Члан 2.

Домска библиотека је место информативне, образовно-васпитне и културне делатности „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле -Београд“ .

Домска библиотека прикупља, обрађује и даје на коришћење књиге и други библиотечки материјал ученицима, васпитачима и стручним сарадницима.

У домској библиотеци се ученици упућују како да користе књижни фонд, омогућује им се приступ информацијама путем интернета, позајмљује им се лектира и друге књиге неопходне у образовању. Васпитачима и стручним сарадницима омогућује се коришћење и позајмица додатних извора информација потребних за квалитетно извођење васпитног рада и стручно усавршавање.

Домска библиотека организује ширу културну делатност : трибине, књижевне сусрете, радионице, такмичења, промоције и друге активности које имају за циљ развијање интересовања и љубави према књизи код ученика.

Програм рада домске библиотеке одвија се у складу са Законом о библиотечно-информационој делатности, Правилником о основама васпитног програма, Годишњим планом рада „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле - Београд“ и Годишњим планом и програмом рада библиотеке.

Члан 3.

У вршењу своје делатности домска библиотека сарађује са јавним библиотекама, друштвеним и радним организацијама, локалном заједницом и родитељима.

Члан 4.

Надзор над радом школске библиотеке врши Матична библиотека за библиотеке града Београда – Библиотека града Београда.

Члан 5.

Библиотеку могу користити само ученици, васпитачи, стручни сарадници и запослено особље у „ Дому ученика средњих школа Патријарх Павле - Београд“.

Члан 6.

Чланство у школској библиотеци се не наплаћује. Електронска картотека-евиденција чланова је формирана за ученике према васпитним групама у Дому, а за васпитаче, стручне сараднике и запослено особље води се посебна електронска картотека-евиденција.

Корисници могу свакодневно користити грађу референтне збирке (енциклопедије, речници, библиографије...) искључиво у просторијама школске библиотеке. Књиге из референтне листе се не позајмљују.

Члан 7.

Библиотеком руководи библиотекари. Права и дужности, као и услови за радно место библиотекара, прописани су Законом о ученичком и студентском стандарду, Законом о библиотечно-информационој делатности као и Правилником о врсти стручне спреме васпитача и стручних сарадника у домовим ученика средњих школа.

Члан 8.

Средства за рад библиотеке обезбеђује Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, у оквиру средстава за финансирање домова ученика средњих школа.

Дом ученика сваке године својим финансијским планом утврђује износ средстава за набавку библиотечно-информационе грађе, библиотечног и канцеларијског материјала потребног за функционисање библиотеке.

Члан 9.

Целокупни библиотечки материјал је имовина „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле- Београд“, без обзира да ли је стечен куповином, поклоном или разменом.

Члан 10.

Библиотека има штампил (печат) правоугаоног облика (или округлог) са следећим текстом - Библиотека „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле - Београд“.

ОРГАНИЗАЦИЈА И НАЧИН РАДА БИБЛИОТЕКЕ

Члан 11.

Библиотечки фонд чине: ученички и стручни фонд..

Члан 12.

Библиотечки фонд домске библиотеке састоји се из:

- обавезне школске лектире;
- научно-популарне литературе и других књига за све наставне предмете;
- стручне педагошке литературе и разних приручника за васпитно и стручно особље;
- опште приручне литературе (библиографије, енциклопедије, лексикони, речници, атласи и др.);
- периодике (часописи и листови за наставнике);
- дечијих часописа и листова;
- некњижне грађе (CD, DVD, мапе, карте, фотографије и друго) уколико такве грађе има
и
- извора (литература преузета из слободног приступа са интернета).

Члан 13.

Уџбеници који су део бесплатне акције Министарства просвете и поклони издавачких кућа, а служе за потребе васпитача и стручних сарадникаи ученика, не улазе у фонд библиотеке.

Члан 14.

Набавку нових књига и часописа врше библиотекари у договору са члановима библиотечке Комисије на основу требовања овереног од стране директора „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле - Београд“.

Комисија је именована од стране Директора и има три члана (или више), а библиотекари су њени стални чланови. План набавке Комисија доноси самоиницијативно, а у складу са захтевима, потребама и иницијативама Педагошког већа, стручних актива и ученика.

Члан 15.

Целокупан библиотечки материјал набављен према било ком основу, библиотека прима на основу писмених докумената и уноси у електронску књигу инвентара, која се води у складу са прописаним обрасцем.

Књиге се уводе одмах након пријема.

Електронском књигом и књигом инвентара рукују библиотекари.

Члан 16.

Након пријему, библиотечки материјал се стручно обрађује: класификује, сигнира, и врши његова физичка обрада.

Члан 17.

Фонд школске библиотеке сређује се путем слободног приступа књизи.

Целокупни библиотечки фонд се класификује према Универзалној децималној класификацији у оквиру 10 стручних група, с тим што се издваја лектира према разредима .

Члан 18.

У домској библиотеци се воде електронски каталози у складу са Законом о библиотекачко-информационој делатности.

Члан 19.

Физичка обрада књиге састоји се у стављању штамбиља власништва, инвентарног броја и попуњавања електронске карте књиге. Књиге се класификују у оквиру УДК-а система- исписивањем УДК-а броја у горњи леви угао насловне стране који представља ознаку смештаја публикације у библиотеци. Инвентарни број се уписује на 17. страни и на полеђини публикације. Штамбиљ (печат) власништва се ставља на полеђини насловне стране и на крају интегралног текста публикације.

Члан 20.

Ни један предмет библиотечног фонда се не издаје на употребу док не буде заведен у електронску књигу инвентара и не буде библиотечки обрађен.

Члан 21.

Библиотечки материјал се издаје према обрасцима: електронска карта читаоца и електронска карта књиге.

Електронска карта читаоца и електронска карта књиге служе за вођење евиденције читалаца и као покриће за издати библиотечки материјал.

Члан 22.

Библиотека чува библиотечки материјал и осигурава га од оштећења у складу са прописима о техничко-заштитним мерама за чување и одржавање библиотечког материјала.

Члан 23.

У циљу чувања библиотечког материјала библиотека користи наменску просторију у школској згради која је опремљена одговарајућим намештајем према важећим нормативима.

Члан 24.

Целокупни библиотечки материјал подлеже ревизији, према Закону¹(чл. 42 и чл. 54) и Правилнику² једном у 3 (или 4) године.

Ревизија библиотечког материјала састоји се у сравњивању фактичког стања библиотечког материјала са стањем према електронским инвентарним књигама.

Ревизију библиотечког материјала врши Комисија коју именује директор дома. Одлуку о расходовању и отпису библиотечког материјала доноси Управни одбор „ Дома ученика средњих школа Патријарх Павле - Београд“ и упућује библиотеци писаним решењем.

Члан 25.

Библиотечким материјалом и основним средствима, односно крупним и ситним инвентаром у саставу библиотеке, рукује(у) библиотекар(и).

Члан 26.

У случају примопредаје дужности библиотекара, из било ког разлога, примопредаја се извршава записнички, путем Комисије од три члана коју одређује директор дома својим решењем.

УСЛОВИ И НАЧИН КОРИШЋЕЊА БИБЛИОТЕЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 27.

Корисници библиотеке могу задржати књиге на читање најдуже 30 (тридесет) дана. Књиге које се користе групно, преко васпитача, могу се задржати дуже од 30 (тридесет) дана, уколико постоји потреба, најдуже до 45 (четрдесетпет) дана.

Стручни часописи се користе у просторијама библиотеке, а уколико се издају васпитачима и стручним сарадницима, могу се користити и ван библиотеке најдуже 7 (седам)

¹ Закона о библиотечко-информационој делатности (Службени гласник РС бр. 52/11)

² Правилник о инвентарисању, обради, ревизији и отпису библиотечко-информационе грађе и извора, као и вођењу евиденције о библиотечко-информационој грађи и изворима (Службени гласник РС, бр. 47/13)

дана. Што се тиче особље запосленог у Дому: шефови служби, административни радници (рачуновође-књиговође, комерцијалисти, референти...), радници физичко-техничког обезбеђења и физички радници (домар, столар, механичар, хигијеничар, кувар, возач...) Дома могу задржати књиге позајмљене из библиотеке најдуже 30 (тридесет) дана. Наведени рокови за читање могу се продужити након одобрења библиотекара.

Члан 28.

Уколико дође до непоштовања одредби из Члана 27. овог Правилника од стране ученика, библиотекар обавештава васпитача о дуговањима ученика. Васпитач је у обавези да опомене ученике и остави им рок за враћање књига . Уколико ученик и у остављеном року не врати књигу, васпитач је дужан да обавести родитеља или старатеља ученика о обавези враћања књиге или надокнаде исте путем куповине .

Непоштовање одредби од стране запосленог особља повлачи јавну опомену.

Члан 29.

Читалац може добити само две књиге истовремено. Пред зимски распуст библиотекар може издати више од две књиге, највише пет, с тим што ће раније обавестити кориснике о начину и времену издавања књига.

Члан 30.

Корисник библиотеке је дужан да позајмљени библиотечки материјал врати у онаквом стању у каквом му је био уручен. Ако је књига враћена са оштећењем или се изгуби, корисник је дужан да библиотеци изврши надокнаду истом књигом или одговарајућом заменом у договору са библиотекарском дома.

Члан 31.

Право коришћења библиотечног материјала имају ученици, васпитачи, стручни сарадници, директор, руководиоци служби, административни и физички радници.

Члан 32.

Ван библиотеке не могу се користити књиге које представљају библиографску вредност, скупоцене и ретке књиге, енциклопедије, лексикони, речници...

Члан 33.

Ако корисник изгуби књигу, дужан је да исти такав примерак у одређеном року врати или одговарајућу замену у договору са библиотекаромима дома.

Члан 34.

У просторијама библиотеке треба да влада потпуни ред и тишина.

Библиотекар има право да удаљи из библиотеке и читаонице оне кориснике који се не придржавају одредбе овог члана.

Члан 35.

Просторије библиотеке и читаонице ван радног времена треба да буду закључане, а сав библиотечки материјал правилно заштићен од сваке врсте оштећења и пропадања, нарочито од пожара и крађе.

Члан 36.

Приликом исписа ученика из Дома, у току школске године, или приликом прекида радног односа запосленог особља са школом, испис, односно разрешење о дужности ће бити условљено претходним раздужењем у библиотеци, уколико је такво задужење постојало.

Секретар дома дужан је обавестити библиотекара о захтеву за испис или прекид радног односа.

Библиотекари ће о раздужењу, односно непостојању задужења издати писмену потврду секретару школе.

Члан 37.

Издавање и примање библиотечког материјала врши се сваког радног дана, 5 дана у недељи, сем у време државних празника и школског распуста и прослава.

Радно време библиотеке утврђује се у складу са потребама и интересима ученика и води се рачуна да буду обухваћене обе школске смене.

ПОСЛОВИ ШКОЛСКОГ БИБЛИОТЕКАРА

Члан 38.

Школски библиотекар израђује Годишњи план и програм рада библиотеке и библиотечке секције који су саставни део Годишњег плана и програма рада Дома. Послови библиотекара током школске године обухватају следеће области:

- Планирање и програмирање образовно-васпитног рада;
- Праћење и вредновање образовно-васпитног рада;
- Рад са васпитачима;
- Рад са ученицима;
- Рад са родитељима током године;
- Рад са директором и стручним сарадницима;

- Рад у стручним органима и тимовима;
- Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе; и
- Вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање делатности библиотеке планирају се унапред у месечним и годишњим плановима рада, а њихова реализација се уноси у полугодишњи и Годишњи извештај о раду библиотеке.

Члан 39.

Библиотекар се стара о попуњавању и чувању библиотечког фонда. У циљу информисања о новоизашлим публикацијама, прати библиографију, новине, часописе, обилази књижаре, посећује сајмове и, у договору са члановима библиотечке Комисије, врши набавку књига, периодике, приручне литературе и другог библиотечког материјала.

Члан 40.

Библиотекар стручно обрађује књиге и други библиотечки материјал: физичка обрада, инвентарисање, класификација, сигнирање и каталогизација целокупног библиотечког фонда.

Врши ревизију библиотечког фонда.

Члан 41.

Библиотекар врши позајмицу књига и осталог материјала корисницима: води евиденцију позајмице коју је дао на коришћење у библиотеци и читаоници, о броју ученика и посетилаца у разним активностима делатности библиотеке. Израђује дневне, месечне и годишње статистике о броју корисника библиотеке и читаонице.

Члан 42.

Библиотекар организује, самостално и у сарадњи са Педагошким већем, стручним активима, или матичном градском, општинским, домским и школским библиотекама, разне облике рада са читаоцима, помаже им при избору литературе и обучава их да користе каталоге библиотеке, формира библиотечку секцију и ангажује ученике у њеном раду.

Организује:

- сусрете са књижевницима и другим значајним личностима;
- изложбе књига издавачких кућа;
- разна такмичења;
- посете сајмовима и изложбама;
- колективне посете културним манифестацијама;

- прикупљање књига;
- остварује сарадњу са домским и школским библиотекама.

Члан 43.

Библиотекар учествује у раду Педагошког већа, стручних актива, тимова, комисија и на тај начин прати целокупни образовно-васпитни процес и помаже у његовој реализацији.

Сарађује са васпитачим и стручним сарадницима и набавља литературу за васпитаче, стручне сараднике и ученике неопходну за реализацију васпитног плана и програма.

Члан 44.

Библиотекар ради на свом стручном и педагошком усавршавању, прати стручну литературу, часописе, учествује на састанцима библиотекара, семинарима које организује Завод за унапређење образовања и васпитања града Београда, Библиотека града Београда или Народна библиотека Србије.

Члан 45.

Домски библиотекар поред наведених послова обавља и друге послове који произилазе из његовог статуса стручног сарадника у образовно-васпитном процесу и овог правилника.

Радно време школског библиотекара је 40 (четрдесет) часова недељно и распоређује се на основу Решења директора дома о 40-часовној радној недељи за сваку школску годину.

Члан 46.

Број радника у библиотеци утврђује Министарство просвете, науке и технолошког развоја које финансира рад Дома, а према Правилнику о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност ученичког и студентског стандарда.

Члан 47.

Библиотекар користи годишњи одмор у складу са Законом о раду.

УПРАВЉАЊЕ БИБЛИОТЕКОМ

Члан 48.

Библиотеком стручно руководи и за њен рад одговарају библиотекари Дома.

Члан 49.

Библиотекар у просторијама библиотеке и читаонице, на видном месту, истиче услове, начин коришћења библиотечког материјала, као и радно време библиотеке.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 50.

За све што није регулисано овим правилником примењиваће се одредбе важећег Закона и подзаконских аката.

Члан 51.

Правилник ступа на снагу осмог дана након објављивања на огласној табли дома.

У Београду,

21.02.2022. год.

Председник Управног одбора